

Helsingør Kommunes kvalitetsstandard for Lov om specialundervisning

Godkendt i Social- og Beskæftigelsesudvalget d. 14. marts 2018. Gyldig pr. 1. april 2018

Indsatsen skal altid efterleve [Principper for arbejdet i Center for Særlig Social Indsats](#).

Formål

At afhjælpe eller begrænse virkningerne af deltageres handicap (kompenserende specialundervisning).

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om specialundervisning for voksne LBK nr. 929 af 25/08/2011 samt vejledning om specialundervisning for voksne VEJ nr. 9396 af 02/07/2009:

”§ 1. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at personer med fysisk eller psykisk handicap, der bor eller læn- gerevarende opholder sig i Kommunen, efter undervisningspligtens ophør kan få specialundervisning og spe- cialpædagogisk bistand, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af disse handicap (kom- penserende specialundervisning).

I tilknytning hertil kan der etableres undervisning, som er tilrettelagt under hensyntagen til deltageres handicap. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om placeringen af kommunalbestyrel- sens undervisningsforpligtigelse overfor personer med fysiske eller psykiske handicap, der bor eller ophol- der sig i boformer i henhold til lov om social service §§ 107 og 108.”

Målgruppe

Specialundervisning for voksne er tilbud, der er målrettet personer over den undervisningspligtige alder, der som følge af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse har behov for særligt tilrettelagt undervisning og råd- givning for at afhjælpe eller begrænse virkningerne af funktionsnedsættelsen, og som ikke kan modtage an- dre tilbud med samme formål efter anden lovgivning.

Målgruppen kan omfatte voksne med betydelige bevægevanskeligheder forårsaget af enten operationer el- ler kroniske og progredierende neurologiske lidelser, voksne med betydelig synsnedsættelse, voksne med tale-, stemme- og sprogvanskeligheder, voksne med betydelig hørenedsættelse, voksne med erhvervet hjer- neskade, voksne med personlighedsmæssige, psykiatriske, psykiske og sociale vanskeligheder og voksne med psykisk udviklingshæmning.

Der vil i vurderingen af, om borgeren er i målgruppen til specialundervisning, indgå en helhedsvurdering af pågældendes samlede livssituation, hvilket kan afstedkomme enkelte fravigelser i det generelle serviceni- veau.

Levering af ydelsen

Af hensyn til nærhedsprincippet visiterer Helsingør Kommune primært til to specialundervisningsinstitutio- ner beliggende i Hillerød Kommune, der tilbyder ydelser i henhold til lov om specialundervisning, hhv. Kom- munikationscentret og CSU Egedammen. Yderligere information om undervisningstilbud kan ses på de re- spektive hjemmesider. Det beskrevne serviceniveau er gældende for al visitering til specialundervisning, også såfremt undervisningen foregår på andre specialundervisningsinstitutioner.

Det er myndigheden i Center for Særlig Social Indsats, som afgør hvilket tilbud, der er relevant for den en- kelte borger. I vurderingen indgår den enkelte borgers funktionsniveau og ønsker, princippet om mindst mulig indgriben og økonomien i tilbuddet.

Visitation

Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om oprettelse af undervisningsinstitutioner med specialundervisning for voksne i kommunen. Kommunalbestyrelsen fastlægger proceduren for godkendelse af specialundervisning for voksne, men der er krav om, at den almindelige forvaltningsretlige lovgivning følges. Det betyder, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til anmodninger om specialundervisning for voksne, og at deltageren skal oplyses om det grundlag, som afgørelsen træffes på.

Den enkelte borger kan selv rette henvendelse til en specialundervisningsinstitution. Ved henvendelse skal specialundervisningsinstitutionen udarbejde en afdækning af den enkelte borgers forudsætninger, færdigheder og behov. Afdækningen skal ske i samarbejde med borgeren. Efter afdækningen skal undervisningsinstitutionen fremsende et forslag til specialundervisning til myndigheden i Center for Særlig Social Indsats i Helsingør Kommune. Det er således myndigheden i Center for Særlig Social Indsats, Helsingør Kommune, der har visitationsretten i alle enkeltsager om specialundervisning. Ved myndighedens vurdering af grundlaget for en visitation lægges der vægt på flere kriterier, nærmere beskrevet i principper for visitationspraksis herunder.

Principper for visitationspraksis

- 1) Anmodningen skal indeholde den afdækning, der beskriver borgerens forudsætninger, færdigheder og behov. Anmodningen skal ligeledes indeholde en tydelig undervisningsplan, der præciserer mål, metode og forventet effekt i forhold til borgerens funktionelle færdigheder i dagliglivet.
- 2) Lov om specialundervisning er subsidær i forhold til anden lovgivning. Derfor forudsætter en visitation til specialundervisning, at borgeren ikke kan kompenseres mere hensigtsmæssigt via anden lovgivning. Det er altså myndighedens forpligtigelse at sikre, at målsætningen for støtten er tilstrækkelig belyst og afvejet i forhold til andre relevante bestemmelser. Såfremt den enkelte borger kan kompenseres via andre bestemmelser i lovgivningen, skal der træffes afgørelser i henhold til disse bestemmelser.
- 3) Myndigheden vurderer om borgeren skal lære nogle metoder, beherske nye handlemåder eller kan opnå bestemte færdigheder, der medfører en bedring af borgerens funktionelle færdigheder og selvhjulpenhed i hverdagen. I de nævnte tilfælde vil et tilbud om specialundervisning være relevant. Fokus på at styrke og udvikle borgernes netværk, betyder også at Helsingør Kommune prioriterer holdtilbud fremfor individuelle tilbud, hvor det er muligt og relevant. Holdtilbud kan medvirke til at etablere netværk, som borgerne kan trække på i andre situationer, og som kan bibeholdes, når specialundervisningen ophører eller ændres. Anvendelsen af holdtilbud forventes at bidrage positivt til borgerens motivation og udvikling gennem sammenholdet og støtten til hinanden.
- 4) Såfremt det ved vurdering af en konkret anmodning ikke klart fremgår i hvilket omfang borgeren er berettiget til specialundervisning, kan myndigheden afvise anmodningen og bede om en ny anmodning. Såfremt det vurderes at berettigelsen åbenbart ikke er til stede, kan myndigheden træffe afgørelse om afslag.

Visitationsafgrænsning

Når myndigheden vurderer berettigelsen til specialundervisning, er der afgrænsninger i bevillingsomfanget, som er med til at definere hvilke behov, der ikke kan dækkes af specialundervisning.

- 1) Specialundervisning ydes ikke som en vedligeholdende funktion.

- 2) Specialundervisning ydes ikke som kompensation for almindelige og forventede ændringer i kognitive og fysiske funktioner, som naturligt opstår i forbindelse med fremskreden alder.
- 3) Specialundervisning ydes ikke som kompensation for demens. Demens betragtes som en progredierende sygdom, der ikke via specialundervisning kan afhjælpes, begrænses eller kompenseres. I vurderingen lægges der særligt vægt på de funktionelle færdigheder i forbindelse med fremadskridende sygdomme, hvor borgerens helbred løbende svækkes samt om der er en reel forbedring af borgerens af funktionelle færdigheder.
- 4) Specialundervisning ydes ikke i forlængelse af et særligt tilrettelagt skoleforløb (STU), hvis der ikke er helt klare og åbenlyse udviklingsmuligheder i et videre undervisningsforløb efter lov om specialundervisning.
- 5) Specialundervisning, der visiteres i Center for Særlig Social Indsats, er alene rettet mod borgerens almindelige dagligliv og dermed det funktionsniveau, der har betydning for dette. Der visiteres ikke til specialundervisning der har et erhvervs- eller uddannelsesrettet sigte. Såfremt der er behov for forbedring af funktioner, som er rettet imod erhverv eller uddannelse, kan der rettes henvendelse til center for Job og Uddannelse i Helsingør Kommune.

Varighed af ydelse

Specialundervisning visiteres som enkeltbevilling. Det betyder, at ydelsen er et afgrænset forløb med et tydeligt slutmål. Såfremt specialundervisningen ikke har den tilsigtede effekt, skal undervisningen ophøre. Der gives i udgangspunktet ikke gentagne bevillinger af samme karakter, da det forudsættes, at effekten indtræffer i løbet af det første undervisningsforløb

Omkostninger for borgeren

Ydelsen er gratis for borgeren. Kommunen sørger for befordring af personer med særlige befordringsbehov på den efter forholdene mest hensigtsmæssige måde. Der kan alt efter de konkrete forhold være flere måder at tilrettelægge denne befordring på.

Hvis man som borger kan godtgøre et særligt befordringsbehov, kan man henvende sig til myndigheden i Center for Særlig Social Indsats Helsingør Kommune og få nærmere råd og vejledning omkring regler og muligheder vedrørende befordring.

Indhold

Specialundervisning for voksne har til formål at afhjælpe eller begrænse virkningerne af den enkeltes funktionsnedsættelser. Der er tale om en undervisning, der skal give deltageren mulighed for at kompensere for sin funktionsnedsættelse gennem anvendelse af nye strategier til at omgå eller begrænse sine funktionsnedsættelser og særlige metoder eller hjælpemidler, der kan kompensere for problemerne. Tilbuddet skal give deltageren nye muligheder for et mere aktivt liv samt for deltagelse i samfundslivet.

Undervisningsbegrebet i specialundervisning for voksne er karakteriseret ved:

- at undervisningen er en tidsbegrænset aktivitet
- at undervisningen har en klar målsætning
- at der i undervisningsforløbet sker en planlagt progression

- at undervisningsforløbet kan evalueres

Undervisningen forudsætter desuden deltagerens accept og aktive medvirken. Det betyder i praksis, at der skal foreligge en undervisningsplan med:

- angivelse af tidsforløbet
- en målsætning (eventuel formulering af delmål)
- det planlagte indhold
- eventuelt samarbejdet med deltageren

Der skal desuden være en plan for en afsluttende evaluering, herunder hvordan undervisningseffekten kan dokumenteres.

Specialundervisning visiteres som udgangspunkt som holdundervisning med udgangspunkt i den individuelle undervisningsplan, eller som eneundervisning. Afgørelse om undervisningsformen tager udgangspunkt i en samlet vurdering af borgerens funktionsnedsættelser, ressourcer og de foreslåede mål for undervisningen. Undervisningen vil ofte være begrænset til relativt få lektioner pr. uge.

Specialundervisningen skal afhjælpe eller begrænse virkningerne af funktionsnedsættelsen. Det kan f.eks. være at lære kommunikation ved hjælp af tegn til tale for døvblevne, teknologisk kommunikation ved sprog-, tale- og skriftsproglige vanskeligheder eller særlige taleteknikker for strubeløse. Specialundervisningen skal desuden give deltagerne nye muligheder for at begrænse eller afhjælpe funktionsnedsættelserne.

Specialundervisningstilbuddet kan suppleres med rådgivning og vejledning, der skal sikre deltagerens udbytte af specialundervisningstilbuddet. Det kan eksempelvis være en afdækning af deltagerens behov for undervisning eller rådgivning om hensigtsmæssige hjælpemidler. Rådgivning og vejledning kan rettes mod deltageren selv, mod en gruppe af deltagere med fælles problemer, mod pårørende og mod eventuelt personale, der varetager opgaver i forhold til deltageren. Rådgivning og vejledning kan gives individuelt eller som undervisningsforløb på hold. Rådgivning og vejledning kan også indgå i forbindelse med afdækning af deltagerens forudsætninger for at modtage specialundervisning for voksne. Endelig kan rådgivning og vejledning gives i tilknytning til instruktion og undervisning i brug af særlige kompenserende hjælpemidler.

Sagsbehandlingsfrist

Se www.helsingor.dk/om-kommunen/kontakt-os/svarfrister/

Klagevejledning

Borgeren kan klage til Klagenævnet for specialundervisning over afgørelsen. Borgeren skal i første omgang sende klagen til:

Sikkerpost.ssi@helsingor.dk eller

Visitation og Indsats, Center for Særlig Social Indsats
Helsingør Kommune
Birkedalsvej 27
3000 Helsingør

Tilsyn

-

Særlige forhold for denne foranstaltning

Dokumentation af undervisning

I forbindelse med specialundervisning skal undervisningsinstitutionen dokumentere undervisningsforløbet.

- 1) Der skal fremgå en klar målsætning i forhold til udvikling af borgerens funktionelle færdigheder.
- 2) Det skal fremgå hvilken metode der anvendes.
- 3) Undervisningens ramme og form skal fremgå.
- 4) Det skal dokumenteres, at der sker en planlagt udvikling.
- 5) Undervisningsforløbet skal evalueres.

Efter undervisningsforløbets afslutning skal specialundervisningsinstitutionen fremsende evalueringen til myndigheden i Center for Særlig Social Indsats i Helsingør Kommune. Ved bedømmelsen af effekten for den pågældende borger sammenholdes mål, metode og effekt, dvs. bedring af borgerens funktionelle færdigheder.